

Nieuwe beelden over ouderen

Samen met dertig andere kunstenaars gaat hij een beeld geven over het ouder worden in de 21ste eeuw, in het kader van Beeldenstorm 60+. Fotograaf Jeroen Leonhard (31) en journalist Hinke Hamer (25) portretteren tien mannen van boven de 75 die op zichzelf wonen.

TEKST: AD VAN SCHAIK

De Amsterdamse bovenbuurman van fotograaf Jeroen Leonhard, de 86-jarige heer Weijler, was de eerste oudere die hij fotografeerde. Jeroen kwam hem regelmatig tegen op de trap. Toen hij vroeg of hij zijn oude buurman mocht fotograferen, werd hij in huis uitgenodigd. De fotograaf keek zijn ogen uit. 'Mevrouw Weijler was al vijftien jaar geleden overleden, maar alles stond er nog zoals zij het huis ooit had ingericht! Het was alsof ik een tijdmachine binnenstapte. Door de vele fotolijstjes, schilderijtjes en porseleinen poppetjes zag je nog duidelijk haar hand in het interieur.' Na de dood van zijn vrouw veranderde het leven van heer Weijler ingrijpend. Hij moest een eigen bestaan gaan op bouwen. Pas toen leerde hij bijvoorbeeld koken. 'Dat laat ik aan de hand van foto's zien. Dus bijvoorbeeld als hij boodschappen gaat doen of met vrienden aan het kaarten is.'

Journaliste Hinke Hamer interviewt de mannen die gefotografeerd worden door Jeroen.

FOTO: JEROEN LEONHARD

Fotograaf Jeroen Leonhard aan het werk.

FOTO: ERIC SCHEIJGROND

Jeroen 'Ik was dus al bezig met ouderen fotograferen toen het project Beeldenstorm 60+ zich aandeed.'

Excuus camera

Beeldenstorm 60+ (een samenwerking van de stichting Kronos en Kunstenaars & co) wil de bestaande beelden die er over ouderen leven, meer nuanceren. Daarom hebben ze 30 kunstenaars geselecteerd (na er 4000 te hebben aangeschreven) om nieuwe beelden van ouderen en ouder worden te creëren. Dat moet resulteren in provinciale manifestaties, met ondermeer een catalogus met inspirerende foto's en teksten, een rondreizende tentoonstelling, een website en educatieve pakketten voor mensen die met ouderen gaan werken. Jeroen Leonhard is één van de gelukkige kunstenaars. Hij kent nogal wat ouderen door zijn werk in de Amsterdamse thuiszorg. 'Om wat bij te verdienen, ging ik tijdens mijn opleiding in de zomermaanden bij ouderen werken: hun huis schoonmaken en de boodschappen doen. Het leukste moment vond ik bij een kopje koffie het luisteren naar hun verhalen over Amsterdam zoals het vroeger was. Dat wilde ik vastleggen.' Fotograferen geeft Jeroen een reden om ergens binnen te komen. 'Hier in de buurt heb je bijvoorbeeld nog een echte buurtkapper, zijn winkel is een echt trefpunt. Ik wilde weten hoe de sfeer daarbinnen was en wat die mensen met elkaar bespraken.' Jeroen vroeg of hij binnen mocht fotograferen. Hij bekent: 'Ik ben eigenlijk een beetje verlegen, de camera geeft me een mooi excuus!'

Eenzijdige beelden

Jeroen heeft inmiddels acht mannen voor het project Beeldenstorm 60+ gefotografeerd. 'Over ouder worden bestaan eenzijdige beelden,' zeg hij, 'daar wil het project verandering in brengen. Ouderen zijn óf zielig en eenzaam óf ze maken grote reizen en zijn bijzonder actief.' De dertig kunstenaars, van fotografen tot theatermakers, musici en beeldhouwers gaan dat beeld nuanceren en verscheidenheid aanbrengen.' Jeroen koos voor mannen boven de 75 die zelfstandig leven. Waarom die leeftijd? 'Mijn vader is 65 en die vond ik nog te jong. Zo kwam ik op die grens van 75. Mijn actieve opa van 86 wilde wel meedoen, wel moest ik hem twee weken van

De heer Weijler moest na de dood van zijn vrouw leren hoe te koken.

FOTO: JEROEN LEONHARD

te voren bellen voor een afspraak, zo'n drukke agenda heeft hij omdat hij lid is van allerlei clubjes, waarmee hij biljart of bezoeken brengt aan tentoonstellingen.' De gefotografeerde senioren hebben verder gemeen dat ze zelfstandig wonen; in hun eigen huis voelen ze zich volgens de fotograaf het best. 'Ze zijn er trots op dat ze hun eigen boontjes doppen, ook al is hun vrouw overleden zoals bij de heer Weijler. Vergeet niet,' zegt hij, 'dat ze uit een tijd stammen waarin de rolverdeling tussen man en vrouw vast lag. Deze mannen moesten na het overlijden van hun vrouw een nieuw bestaan leren opbouwen. Knap is dat. Daarom vind ik het portretteren van die oudere mannen boeiend.'

Interviews

Alleen foto's vond Jeroen niet voldoende, daarom vroeg hij journaliste Hinke Hamer (25) de oudere mannen te interviewen en bij iedere foto een tekst te maken. Ze vond zijn foto's zo bijzonder dat ze graag 'ja' zei. Uitgangspunt van haar interviews is een vraag naar hun passie. 'Ik heb een man geïnterviewd die enthousiast vertelde over zijn liefde voor verre reizen, maar ik wil meer kanten belichten dus mannen die kaarten, biljarten, duiven houden of een volkstuintje

hebben wil ik ook graag over hun passie horen.' 'Ik had eigenlijk niks bijzonders met oudere mannen, maar na het eerste interview lijkt het me boeiend meer vraaggesprekken met senioren te hebben. Misschien had ik tien jaar geleden, toen ik vijftien was, hun herinneringen minder op waarde weten te schatten. Nu zie ik hoe interessant en verschillend ze zijn en welke mooie verhalen ze kunnen vertellen.. Ik ben verbaasd over de interessante dingen je allemaal kunt doen als je 75 of 85 bent!'

OPROEP

Jeroen Leonhard zoekt nog zelfstandig levende mannen van boven de 75 die willen meewerken aan het project Beeldenstorm60+: telefoon 06-421 55881, mail: jeroenleonhard@gmail.com. Verder is het Project Beeldenstorm60+ op zoek naar senioren die een steentje bij willen dragen aan het project. Ook zijn ze op zoek naar verhalen van mensen die te maken hebben gehad met ongenueanceerde beelden over ouder worden. Graag al uw reacties naar: Beeldenstorm 60+, Pretoriusstraat 48-hs, 1092 GH Amsterdam, e-mail: info@beeldenstorm60plus.nl.